

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

(ACCOUNTING INFORMATION SYSTEM)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ อภิวัฒน์ไพศาล

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

“ตำรานี้ได้รับสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร”

คำนำ

ตำรานี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สอนในรายวิชาการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ระดับปริญญาตรี คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้งนี้รายวิชาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย
องค์ประกอบของระบบสารสนเทศทางการบัญชี เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เอกสารในระบบ
สารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล การประมวลผลรายการค้าในวงจรต่างๆ วงจรรายได้ วงจรค่าใช้จ่าย
วงจรการผลิต และวงจรบัญชีแยกประเภท ระบบทางเดินเอกสาร การควบคุมระบบสารสนเทศ
คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์บัญชี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ อภิวัฒน์ไพศาล

เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี	1
ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	2
หลักการขั้นพื้นฐานในการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี	5
ความแตกต่างของการประมวลผลด้วยมือกับ	
การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์	8
ความแตกต่างระหว่างข้อมูลกับสารสนเทศ	9
ประโยชน์จากสารสนเทศทางการบัญชี	10
แบบฝึกหัดท้ายบท	12
บทที่ 2 เทคโนโลยีสารสนเทศ	27
ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ	28
เทคโนโลยีสารสนเทศกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี	28
ส่วนประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ	29
ประเภทของสถาปัตยกรรมบนระบบเครือข่าย	50
ประโยชน์ของเครือข่ายคอมพิวเตอร์	54
แบบฝึกหัดท้ายบท	55
บทที่ 3 การใช้เอกสารในระบบสารสนเทศ	61
เครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศทางการบัญชี	
แผนภาพกระแสข้อมูล(Data Flow Diagrams)	63
แผนผังทางเดินเอกสาร(Document Flowcharts)	67
แผนผังระบบงาน(System Flowcharts)	73
แผนผังโปรแกรม(Program Flowcharts)	77
แบบฝึกหัดท้ายบท	81

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ฐานข้อมูลและการออกแบบฐานข้อมูล	99
ความสำคัญของการนำฐานข้อมูลมาใช้ใน	
ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	100
แนวคิดของการบันทึกข้อมูล	100
ประเภทของแฟ้มข้อมูล	102
ระบบแฟ้มข้อมูล	103
ระบบฐานข้อมูล	105
โครงสร้างฐานข้อมูล	109
พจนานุกรมข้อมูล	113
เครื่องมือที่ช่วยในการออกแบบฐานข้อมูล	114
แบบฝึกหัดท้ายบท	117
บทที่ 5 การประมวลผลรายการค้า	128
วงจรประมวลผลข้อมูล	129
ขั้นตอนในวงจรประมวลผลข้อมูล	131
การเข้าถึงแฟ้มข้อมูลและโครงสร้างแฟ้มข้อมูล	134
แบบฝึกหัดท้ายบท	138
บทที่ 6 การควบคุมระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์	153
การควบคุมทั่วไป	154
การควบคุมเฉพาะระบบงาน	167
ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมทั่วไปและ	
การควบคุมเฉพาะระบบงาน	169
แบบฝึกหัดท้ายบท	170

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 7 ซอฟต์แวร์บัญชี	184
ซอฟต์แวร์	185
ซอฟต์แวร์บัญชี	185
ประเภทของซอฟต์แวร์	186
การจัดการซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	188
ข้อควรพิจารณาในการจัดหาซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	190
ข้อควรคำนึงถึงในการปฏิบัติงานของซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	190
ตัวอย่างซอฟต์แวร์ทางการบัญชี	197
แบบฝึกหัดท้ายบท	198
บทที่ 8 วงจรรายได้	202
กระบวนการที่เกิดขึ้นในวงจรรายได้	203
ข้อผิดพลาดและวิธีการควบคุมในวงจรรายได้	208
ตัวอย่างแผนภาพทางเดินเอกสาร	208
ตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้	217
แบบฝึกหัดท้ายบท	226
บทที่ 9 วงจรค่าใช้จ่าย	231
กระบวนการที่เกิดขึ้นในวงจรค่าใช้จ่าย	232
การควบคุมระบบสารสนเทศทางการบัญชีของวงจรค่าใช้จ่าย	236
การวางแผนความต้องการวัสดุ MRP	238
ระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี	240
ตัวอย่างแผนภาพทางเดินเอกสาร	244
ตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวงจรค่าใช้จ่าย	259
แบบฝึกหัดท้ายบท	268

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 10 วงจรการผลิต	271
ความสัมพันธ์ของวงจรรายได้ วงจรค่าใช้จ่ายและวงจรการผลิต	272
กระบวนการที่เกิดขึ้นในวงจรการผลิต	273
การควบคุมระบบสารสนเทศทางการบัญชีของวงจรการผลิต	276
ตัวอย่างแผนภาพทางเดินเอกสาร	279
ตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้อง	280
แบบฝึกหัดท้ายบท	294
บทที่ 11 วงจรบัญชีแยกประเภททั่วไปและการจัดทำรายงาน	302
กระบวนการที่เกิดขึ้นในวงจรบัญชีแยกประเภททั่วไป	303
ตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวงจรบัญชีแยกประเภททั่วไป และการจัดทำรายงาน	305
การจัดทำผังบัญชี	309
การควบคุมระบบสารสนเทศทางการบัญชีของ วงจรบัญชีแยกประเภททั่วไป	328
แบบฝึกหัดท้ายบท	331
ประวัติผู้เขียน	338

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	กระบวนการทางการบัญชี	5
2-1	แบ็นพิมพ์	29
2-2	เมาส์	30
2-3	จอสัมผัส	31
2-4	สแกนเนอร์	31
2-5	เครื่องอ่านรหัสแท่ง	32
2-6	เอ็ม ไอ ซี อาร์	32
2-7	ปากกาแสง	33
2-8	หน่วยควบคุม	33
2-9	หน่วยคำนวณและตรรกะของคอมพิวเตอร์	34
2-10	หน่วยความจำหลัก	34
2-11	แรม	35
2-12	รอม	36
2-13	แผ่นบันทึก	36
2-14	จานบันทึกแบบแข็งพร้อมหน่วยขับเคลื่อน	37
2-15	ดิสก์เทป	37
2-16	คาร์ทริดจ์เทป	38
2-17	ซีดี	38
2-18	ดีวีดี	38
2-19	จอซี อาร์ ที	39
2-20	จอภาพพนักไหล่	40
2-21	จอพลาสมา	40
2-22	ลำโพง	41
2-23	เครื่องพิมพ์แบบดอตเมทริกซ์	41
2-24	เครื่องพิมพ์อิงค์เจ็ท	42
2-25	เครื่องพิมพ์เลเซอร์	42

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2-26	เครื่องเทอร์มินัล	44
2-27	หน่วยประมวลผลการสื่อสาร	44
2-28	สายคู่บิดตีเกลียว	45
2-29	สายโคแอกเชียล	45
2-30	สายใยแก้วนำแสง	46
2-31	สัญญาณไมโครเวฟ	46
2-32	สัญญาณดาวเทียม	46
2-33	ซูเปอร์คอมพิวเตอร์	47
2-34	เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	47
2-35	มินิคอมพิวเตอร์	48
2-36	เครื่องตั้งโต๊ะ	49
2-37	เครื่องเวิร์คสเตชัน	49
2-38	เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดฝ่ามือ	49
2-39	เครื่องพีดีเอ	50
2-40	เครือข่ายแบบบัส	51
2-41	เครือข่ายแบบต้นไม้	51
2-42	เครือข่ายแบบวงแหวน	52
2-43	เครือข่ายแบบดาว	53
3-1	ส่วนประกอบของแผนภาพกระแสข้อมูล	64
3-2	แผนภาพกระแสข้อมูลระดับ Context Diagram	65
3-3	แผนภาพกระแสข้อมูลระดับ 0	66
3-4	แผนภาพกระแสข้อมูลระดับ 1	67
3-5	ระบบบัญชีการจ่ายเงินเดือนและค่าแรง	71
3-6	ระบบบัญชีเงินสดย่อย	72
3-7	แผนผังระบบงาน	75
3-8	ตัวอย่างแผนผังระบบงาน	76

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3-9	แผนผังโปรแกรม	78
3-10	ความสัมพันธ์ระหว่าง System Flowcharts กับ Program Flowchart	79
4-1	ระบบเพิ่มข้อมูล	104
4-2	ระบบฐานข้อมูล	107
4-3	ตัวอย่างฐานข้อมูลแบบลำดับชั้น	110
5-1	กิจกรรมหลักในวงจรรายได้	130
5-2	กิจกรรมหลักในวงจรค่าใช้จ่าย	130
5-3	กิจกรรมหลักในวงจรการผลิต	131
5-4	กิจกรรมหลักในวงจรทรัพยากรมนุษย์และการจ่ายค่าตอบแทน	131
5-5	ส่วนประกอบของวงจรประมวลผลข้อมูล	132
5-6	ลำดับชั้นของการจัดเก็บข้อมูล	133
8-1	ระบบการขายสินค้าเป็นเงินสดและรับชำระเงิน	209
8-2	ระบบการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	212
8-3	ระบบการรับชำระหนี้ค่าสินค้า	215
8-4	ใบเสนอราคา	218
8-5	ใบสั่งขาย	219
8-6	ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้	220
8-7	ใบส่งของ/ใบกำกับภาษี	221
8-8	ใบวางบิล	222
8-9	ใบเสร็จรับเงิน	223
8-10	ใบสำคัญรับ	224
8-11	รายงานภาษีขาย	225
9-1	ระบบการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ	245
9-2	ระบบการสั่งซื้อวัสดุสำนักงานและสินทรัพย์ถาวร	252
9-3	ระบบการจ่ายชำระหนี้ค่าสินค้า	254

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
9-4	ระบบการจ่ายชำระหนี้ค่าวัสดุสำนักงานและสินทรัพย์ถาวร	257
9-5	ใบขอสั่งซื้อ	260
9-6	ใบสั่งซื้อ	261
9-7	ใบรับสินค้า	262
9-8	ใบรับวางบิล	263
9-9	ใบเสร็จรับเงิน	264
9-10	ใบสำคัญจ่าย	265
9-11	รายงานภาษีซื้อ	266
9-12	ทะเบียนคุมเช็คจ่าย	267
10-1	ระบบการผลิตสินค้า	279
10-2	Bill of Materials	281
10-3	ตารางการผลิตหลัก	282
10-4	ใบเบิกวัสดุดิบ	283
10-5	คำสั่งผลิต	284
10-6	ใบโอนย้าย	285
10-7	รายงานการเบิกวัสดุดิบ	286
10-8	บัตรวัสดุดิบ	287
10-9	ใบโอนสินค้าสำเร็จรูป	288
10-10	บัตรต้นทุนงาน	289
10-11	งบต้นทุนผลิต	290
10-12	บัตรลงเวลา	291
10-13	บัตรจดเวลาทำงาน	292
10-14	ใบสรุปค่าใช้จ่ายการผลิต	293
11-1	ใบสำคัญรับ	306
11-2	ใบสำคัญจ่าย	307
11-3	ใบสำคัญทั่วไป	308